Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 15:15
Sayı: E-120.07.03-1971610

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23692140
Konu : Soru Önergeleri (7/41548)

7/41548
6K 119

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.03.2026 tarihli ve 1815214 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Ağrı Milletvekili Sayın Nejla DEMİR tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/41548 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/41548 Cevap Metni (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 42DFCA7B-B1A7-4142-9ED6-C161A2DF0B22 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Sema SUBAŞI
Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni

Ağrı Milletvekili Sayın **Nejla DEMİR**'e Ait **7/41548** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nda "Kreş ve Gündüz Bakımevleri"; *"0-6 yaş grubundaki çocukların bakımlarını gerçekleştirmek, bedensel ve ruhsal sağlıklarını korumak ve geliştirmek ve bu çocuklara temel değer ve alışkanlıkları kazandırmak amacıyla kurulan ve yatılı olmayan sosyal hizmet kuruluşları.."* şeklinde tanımlanmış olup Bakanlığımız denetimindeki gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait kreş ve gündüz bakımevleri ile çocuk kulüplerinin işleyişine ilişkin hususlar "Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik" ile belirlenmiştir. Bu kapsamda gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılmak istenen kuruluşların açılış-kapanış ve denetleme işlemleri İl Müdürlüklerimizce yapılmaktadır.

Erken çocukluk döneminde yer alan çocukların kreş hizmetlerinden eşit olarak yararlanabilmesi ve ilerleyen dönemde hizmetler aracılığı ile sosyal ve ekonomik düzey farklılığı olmadan fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi amacıyla mevzuat doğrultusunda kuruluş kapasitelerinin yüzde üçü, il müdürlüklerimizce tespit edilerek Ücretsiz Bakım Hizmeti çocukların ücretsiz yararlanması için kullanılmaktadır.

Ücretsiz bakım hizmetinden;

- Ekonomik durumlarına bakılmaksızın şehit ve gazi çocukları, Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda korunma ve bakım altında bulunan çocuklar ile cezaevlerinde hükümlü ve tutuklu olan anneleri ile birlikte kalan çocuklar,
- Ekonomik gücü yeterli olmayan ailelerin çocukları ile ekonomik güçlük içindeki anne veya babası vefat etmiş çocuklar, tek ebeveyni ile yaşayan çocuklar, engelli ebeveyni olan çocuklar ile kadın konukevinde bulunan veya ayrılan kadınların çocukları yararlandırılmaktadır.

Bununla birlikte, Cumhurbaşkanlığı tarafından ilan edilen 2025 Aile Yılı ile 2026-2035 Aile ve Nüfus On Yılı kapsamında; çocuk bakım hizmetlerine erişimin artırılması, ailelerin desteklenmesi ve ebeveynlerin iş ve aile yaşamı arasındaki dengenin güçlendirilmesi amacıyla çocuk bakım hizmetlerinin ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik çok yönlü çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda; vatandaşların çocuklarına yönelik erişilebilir ve uygun maliyetli kreş ve gündüz bakımevlerinin yaygınlaştırılması, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan personelin çocuklarına yönelik çocuk bakımevlerinin artırılması, özel kreş ve gündüz bakımevlerinin yaygınlaştırılmasını destekleyecek kolaylaştırıcı düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve işyerlerinde çalışanların çocuk bakım hizmetlerine erişiminin farklı yöntemlerle desteklenmesi amacıyla kapsamlı mevzuat çalışmaları gerçekleştirilmiş olup bu yöndeki çalışmalar sürdürülmektedir.

1. Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa Göre Açılacak Kreş ve Gündüz Bakımevleri

Belediyeler dâhil kamu kurum ve kuruluşları tarafından vatandaşların çocuklarına yönelik açılacak kreş ve gündüz bakımevlerine ilişkin ortak bir mevzuat altyapısı oluşturulması, erken çocukluk hizmetlerinde uygulama birliğinin sağlanması ve hizmet kalitesinin artırılması amacıyla hazırlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa Göre Açılacak Kreş ve Gündüz Bakımevleri Hakkında Yönetmelik, 27/06/2026 tarihli ve 33293 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelikle;

- Kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idareler tarafından vatandaşların çocuklarına yönelik açılacak kreş ve gündüz bakımevlerinin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esaslar ilk kez müstakil bir yönetmelikle düzenlenmiştir.
- Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelikte yer alan hizmet standartları esas alınarak kamu ve özel kuruluşlar arasında uygulama birliği sağlanmıştır.
- Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve ilçe belediyeleri tarafından açılan kreş ve gündüz bakımevleri Bakanlığımızın izin ve denetim sistemi kapsamına alınmıştır.
- Kuruluşların açılış, kapasite değişikliği, nakil, faaliyet ve kapatılmasına ilişkin süreçler ile Bakanlığımızın izin, rehberlik, izleme ve denetim süreçleri düzenlenmiştir.
- Çocukların güvenliği ve gelişimini esas alan fiziki standartlar, personel nitelikleri ve hizmet sunumuna ilişkin esaslar belirlenmiştir.

2. Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Çocuk Bakımevleri

Cumhurbaşkanlığı tarafından ilan edilen 2025 Aile Yılı ile 2026-2035 Aile ve Nüfus On Yılı kapsamında aile dostu çalışma hayatının güçlendirilmesi, kamu personelinin çocuk bakım hizmetlerine erişiminin artırılması ve kamu çocuk bakımevlerinin yaygınlaştırılması amacıyla hazırlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Çocuk Bakımevleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 11/07/2026 tarihli ve 33307 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik değişikliğiyle;

- En az 30 çocuğa ilişkin yazılı talep bulunması hâlinde çocuk bakımevi açılması zorunlu tutulmuş, 30'un altında talep bulunması durumunda da çocuk bakımevi açılabilmesine imkân sağlanmıştır.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının müştereken çocuk bakımevi açabilmesine imkân tanınmıştır.
- Çocuk bakımevlerinin fiziki standartları ile personel yapısı güncellenmiştir.
- Vardiyalı ve nöbet usulü çalışan personele yönelik 7 gün 24 saat esasına göre hizmet sunulabilmesine imkân tanınmıştır.
- Çocuk bakımevlerinin Bakanlığımız bilişim sistemi üzerinden merkezi olarak izlenmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

3. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri

Gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan özel kreş ve gündüz bakımevlerinin yaygınlaştırılmasının desteklenmesi, kuruluş süreçlerinin kolaylaştırılması ve uygulamada karşılaşılan güncel ihtiyaçlara cevap verilmesi amacıyla ilgili mevzuatın güncellenmesine yönelik çalışmalar Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik doğrultusunda yürütülmektedir.

4. İşyerlerindeki Çocuk Bakım Yurtlarına İlişkin Çalışmalar

16/08/2013 tarihli ve 28737 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev alanında bulunan Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik uyarınca, 100-150 kadın çalışanı bulunan işyerlerinde emzirme odası, 150'den fazla kadın çalışanı bulunan işyerlerinde ise 0-6 yaş grubundaki çocuklara hizmet vermek üzere çocuk bakım yurdu kurulması zorunludur. Mevcut düzenlemede işverenlerin ortaklaşa oda veya çocuk bakım yurdu kurabilmelerine ya da bu yükümlülüklerini kamu kurumlarınca yetkilendirilmiş yurtlarla anlaşma yapmak suretiyle yerine getirebilmelerine imkân tanınmaktadır.

Söz konusu Yönetmeliğin güncel ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden düzenlenmesine yönelik çalışmalar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bakanlığımız iş birliğinde yürütülmektedir. Bu kapsamda; işyerlerindeki çocuk bakım yurtlarına ilişkin terminolojinin kreş ve gündüz bakımevi terminolojisiyle uyumlu hâle getirilmesi, yükümlülük için öngörülen 150'den fazla kadın çalışan ölçütünün azaltılması ve işverenlerin çalışanlarının çocuk bakım hizmetlerine erişimini farklı yöntemlerle desteklemesine yönelik alternatifler değerlendirilmektedir.

Çalışanların çocuk bakım hizmetlerine erişiminin, işyerinde kuruluş açılmasının yanı sıra özel kreş ve gündüz bakımevleriyle anlaşma yapılması, çalışanlara nakdî kreş desteği sağlanması ve benzeri alternatif yöntemlerle desteklenmesine ilişkin hususlar değerlendirilmekte; böylece çocuk bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve aile dostu çalışma hayatının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu çalışmalar henüz nihai hâle gelmemiş olup ilgili mevzuat düzenlemesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Diğer taraftan 13.08.2025 tarihli ve 32985 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı İmar Yönetmeliği değişikliği ile 150'den fazla konutun bulunduğu projelerde, 0-66 aylık çocukların eğitim, gelişim, bakım, korunma ve beslenme ihtiyaçlarını karşılayacak gündüz bakımevlerinin açılması zorunlu hale getirilmiştir.

Ayrıca Bakanlığımız Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Aile Destek Merkezi (ADEM) ve Sosyal Dayanışma Merkezinde (SODAM) düzenlenen kurslara ve faaliyetlere katılanların aile hayatlarının olumsuz etkilenmemesi adına çocuk bakım ve çocuk oyun odaları açılması zorunlu hale getirilmiştir. Açılan oyun odalarında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilen uzmanlar eşliğinde çeşitli etkinlikler yapılmakta, böylece çocukların güvenle bulunacağı bir ortam sağlanarak ebeveynlerinin merkezlerde düzenlenen eğitimlere katılımları desteklenmekte, bu kapsamda çocuklarının da gelişimlerine katkı sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların üstün yararı, sağlığı, güvenliği ve gelişimsel ihtiyaçları esas alınarak erişilebilir, nitelikli ve sürdürülebilir çocuk bakım hizmetlerinin ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde sürdürülmektedir.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında işletmelerde açılan kreşler; Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir. Söz konusu Yönetmeliğin güncellenmesine dair çalışmalarda Bakanlığımız saha tecrübesine binaen rehberlik sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, kadın istihdamının artırılması ve kadınların istihdamda kalması, Bakanlığımızın öncelikli çalışma alanları arasında bulunmaktadır. Bu kapsamda, iş ve aile

yaşamının uyumlaştırılması amacıyla işgücü piyasasını düzenleyen kanunlarda önemli değişiklikler yapılmış ve önemli ilerlemeler kaydedilmiştir.

- Yarı zamanlı çalışmaya ilişkin düzenleme ile özellikle doğumun ilk ayları için kadınlara annelik ve çalışma hayatını daha kolay bir şekilde yürütebilme imkânı sağlanmaktadır.
- Anneler doğum sonrası yarı zamanlı çalışarak tam ücret alabilmektedir. Bu düzenleme ile hem bebeğin ilk altı ay daha düzenli bir şekilde anne sütü ile beslenmesi desteklenmekte, hem de kadınların iş hayatından tam zamanlı kopmaması sağlanarak işe dönüşü kolaylaştırılmaktadır.
- Çocuk mecburi ilköğretim çağına gelene kadar kısmi zamanlı çalışma imkânı ise her iki ebeveyn için tanınmaktadır. Bu izni kullanan çalışanın, çalıştığı süre nispetinde, özlük hakları korunmaktadır.
- İş ve aile yaşamının uyumlaştırılması çerçevesinde 2016 yılındaki düzenleme ile açılış iznini Bakanlığımızdan alan "Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinin" faaliyete geçtiği vergilendirme döneminden itibaren beş vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden muaf olması sağlanmıştır.
- Ayrıca, işverenlerce, kadın çalışanların çocukları için kreş ve gündüz bakımevi desteği verilmesi durumunda, bu desteğin, kadın çalışanın gelir vergisi matrahına eklenmeyerek, vergiden istisna edilmesi sağlanmıştır.
- 2014/6058 Sayılı Kararla, özel sektörün kreş ve gündüz bakımevleri ile okul öncesi eğitim için gerçekleştireceği yatırımların, bölgesel desteklerden faydalanma imkânı getirilmiştir.

Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkıları ile hazırlanan ve yürürlüğe konulan Kadının Güçlenmesi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)'nda iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması öncelikli politika alanlarından biri olarak belirlenerek "*İş ve aile yaşamının uyumlaştırılması konusundaki mevzuat düzenlemeleri, kadın erkek eşitliği perspektifiyle yeniden gözden geçirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.*" ve "*Okul öncesi eğitimden başlayarak okul ve mesai saatlerini uyumlaştıracak okul sonrası eğitim mekanizmaları (etüt, hobi-sanatsal faaliyetler, spor faaliyetleri) geliştirilecektir.*" gibi çeşitli faaliyetlere yer verilmiş olup ilgili tüm taraflarla iş birliği içinde çalışmalar yürütülmektedir.

Kadınların ekonomik olarak güçlenmesi hususu, Bakanlığımızın öncelikli çalışma alanları arasında bulunmaktadır. Bu kapsamda, kadın kooperatiflerinin desteklenmesi, kadın girişimciliğinin geliştirilmesi ve kadınların işgücüne katılımı ile kayıtlı istihdamının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, kadınların ekonomik güçlenmesine yönelik imzalanan protokoller kapsamında çeşitli çalışmalar devam etmektedir.

- Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi
- Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi
- Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İş Birliği Protokolü
- Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü
- Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü
- Bilimsel Araştırma-Geliştirme, Yenilik ve Bilimsel Etkinlik İş Birliği Protokolü
- İş Pozitif Programı İş Birliği Protokolü
- IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü
- OSTİM İş Birliği Protokolü
- Türkiye'nin Girişimci Kadınları İş Birliği Protokolü

- Kadınların ve Engelli Bireylerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü
- Kadınlar için Enerji Okulu İş Birliği Protokolü
- Halkbank iş birliğinde Yükselen Kadınlar Programı
- Ticaret Bakanlığı iş birliğinde Sosyal Hizmetler ve Bakım Hizmetlerinin Sunulmasında Sosyal Kooperatifler Çalıştayı

Bununla birlikte, Kadının Güçlenmesi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)'nın stratejileri arasında;

- Kadınların işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırmak ve insana yakışır işlerde istihdamlarını arttırmak için mevzuatın gözden geçirilerek iyileştirici düzenlemeler yapılması,
- Sürdürülebilir kalkınma için kadınların ekonomik güçlenmelerini desteklemek amacıyla eşitlik ve kapsayıcılık temelinde kamu ve özel sektörün dönüşümünün sağlanması,
- Kadın girişimciliğinin her alanda desteklenmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yapılması,

gibi stratejilerle; kadınların işgücü ve kayıtlı istihdama katılımı, kadın girişimciliği ve kadın kooperatiflerinin güçlenmesine yönelik yönelik çeşitli faaliyetlere yer verilmiş olup ilgili tüm taraflarla iş birliği içinde çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımız hizmetlerine ilişkin tüm bilgiler ve bu hizmetlere yönelik tüm veriler Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanan Faaliyet Raporlarında yer almaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.